

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Zapájať mladých ľudí, spájať ich a posilňovať ich postavenie: nová stratégia EÚ pre mládež

[COM(2018) 269 final]

(2019/C 62/24)

Spravodajca: **Michael McLOUGHLIN**

Pomocný spravodajca: **Adam ROGALEWSKI**

Konzultácia	Európska komisia, 18.6.2018
Právny základ	článok 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
Príslušná sekcia	sekcia pre zamestnanosť, sociálne veci a občianstvo
Prijaté v sekcii	26.9.2018
Prijaté v pléne	18.10.2018
Plenárne zasadnutie č.	538
Výsledok hlasovania (za/proti/zdržalo sa)	116/4/2

1. Závbery a odporúčania

1.1. EHSV víta stratégiu EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027 (ďalej len „stratégia“), a najmä vytvorenie postu koordinátora EÚ pre mládež, ktorý je súčasťou stratégie.

1.2. Výbor sa domnieva, že táto stratégia by mala byť vzhľadom na svoj prierezový charakter viac prepojená so súčasnými programami EÚ, ako je Erasmus+, záruka pre mladých ľudí a Európsky zbor solidarity.

1.3. EHSV sa domnieva, že v záujme splnenia stratégie sa treba zamerať na tieto tri ciele:

- medziodvetvový prístup, pričom treba uplatniť holistický pohľad na mladých ľudí a ich potreby a práva;
- nový koordinátor EÚ pre mládež by mal predovšetkým viesť medziodvetvové činnosti a mať vyššiu pozíciu;
- politika EÚ pre mládež by mala byť začlenená do procesu európskeho semestra, aby sa lepšie dosiahlo jej plnenie, najmä v prierezových oblastiach.

1.4. EHSV sa domnieva, že rozsah pôsobnosti stratégie by sa mal rozšíriť o činnosti zamerané na ochranu, podporu mladých ľudí, ktorým zároveň treba poskytnúť práva, znalosti a zručnosti, aby mohli reagovať na globálne výzvy, ako je digitalizácia, zmena klímy a nárast populizmu.

1.5. EHSV odporúča, aby mala stratégia vysoké ciele v oblasti medziodvetvovej práce v súvislosti s inými príslušnými oblasťami politik EÚ vrátane zamestnanosti, vzdelávania, zdravia, migrácie a rovnosti.

1.6. Výbor odporúča, aby sa v stratégii venovala väčšia pozornosť problémom v oblasti zamestnanosti, ktoré majú dosah na mladých ľudí, predovšetkým pokiaľ ide o diskusiu o budúcnosti práce, ako aj o iných sociálnych otázkach, ako je napríklad duševné zdravie, rovnosť a vzdelávanie.

1.7. EHSV súhlasí s Komisiou v tom, že v stratégii by sa mala presadzovať demokracia, je však presvedčený, že presadzovať by sa v nej malo aj širšie zapojenie občanov vrátane účasti na voľbách, dobrovoľnícka činnosť, mimovládne organizácie vedené mládežou, demokracia na pracovisku a sociálny dialóg.

1.8. Výbor je presvedčený, že účasť mládeže na rozhodovacích procesoch by sa mala podporovať aj nad rámec jednorazových podujatí. Pri ďalšom rozvíjaní dialógu o mládeži treba navyše zlepšiť úlohu mládežníckych dobrovoľníckych organizácií a národných rád mládeže a využiť ďalšie možnosti. Inštitúcie EÚ by mali ísť v tejto súvislosti príkladom, pričom EHSV by mal zaujať popredné miesto spomedzi inštitúcií, ktoré posilňujú účasť mladých ľudí na úrovni EÚ.

1.9. Podporovať treba aj vyššie výdavky na prácu mládeže spojené s dlhodobými investíciami do verejných služieb, predovšetkým tam, kde došlo k škrtom v oblasti verejných služieb.

1.10. V stratégii sa musí prejavovať prístup založený na právach, pričom podľa potreby možno čerpať napríklad z Dohovoru OSN o právach dieťaťa.

1.11. Stratégia musí venovať väčšiu pozornosť mladým ženám a dievčatám, mladým LGBTIQ +, mladým ľuďom so zdravotným postihnutím a mladým migrantom a utečencom.

1.12. V súvislosti s politikou v oblasti mládeže by sa od členských štátov mala vyžadovať väčšie vzostupná konvergencia a na tento účel by mali slúžiť aj národné plány týkajúce sa podobných oblastí. Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné posilniť proces vypracovania ukazovateľov, ktorý sa začal v minulej stratégii.

1.13. EHSV navrhuje, aby sa na Európskom portáli pre mládež využívalo čo najviac online nástrojov odkazujúcich na aktuálnu angažovanosť mladých ľudí.

1.14. Hoci EHSV víta osobitnú, novú stratégiu EÚ pre mládež, rozhodne odporúča zohľadniť aspekt mladých ľudí vo všetkých činnostiach jednotlivých generálnych riaditeľstiev (GR) Európskej komisie.

2. Kontext

2.1. Navrhovaná stratégia je tretím rámcom, ktorý EÚ navrhla so zameraním na mladých obyvateľov Európy. Nová stratégia sa sústreďuje na tri oblasti činnosti: zapájať mladých ľudí, spájať ich a posilňovať ich postavenie, na rozdiel od ôsmich oblastí činnosti v stratégii EÚ pre mládež na roky 2010 – 2018: zamestnanosť a podnikanie, sociálne začlenenie, účasť, vzdelávanie a odborná príprava, zdravie a blahobyt, dobrovoľnícke činnosti, mládež a svet, kreativita a kultúra.

2.2. Najdôležitejšími zmenami v novej stratégii sú tieto prvky: zriadenie funkcie koordinátora EÚ pre mládež, nahradenie štruktúrovaného dialógu s mladými ľuďmi dialógom EÚ s mládežou a rozdelenie skupiny predchádzajúcich cieľov do medziodvetvových trendov, ktoré sa zameriavajú na otvorenie komunikačných kanálov medzi mladými ľuďmi a tvorcami politik.

2.3. Rovnako ako v predchádzajúcich stratégiách, ani táto stratégia neobsahuje záruku pre mladých ľudí a je súčasťou Európskeho sociálneho fondu+.

2.4. Mnohé iniciatívy v oblasti stratégie existujú na vnútroštátnej aj európskej úrovni. V rámci programu Erasmus+, záruky pre mladých ľudí, iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a Európskeho sociálneho fondu sa robí obrovský kus práce. K ďalším relevantným spomínaným oblastiam patria program v oblasti zručností a Európsky zbor solidarity. Na mladých ľudí však majú veľký vplyv aj iné politiky v tzv. medziodvetvových oblastiach (napríklad doprava, sociálne veci, zdravie, vonkajšia činnosť a poľnohospodárstvo). Okrem toho majú všetky členské štáty vlastné prístupy k politikám v oblasti mládeže a k iným otázkam ovplyvňujúcim mladých ľudí.

2.5. Problematika mladých ľudí je súčasťou Európskeho piliera sociálnych práv, Agendy OSN 2030 pre udržateľný rozvoj a jej cieľov trvalo udržateľného rozvoja a iných programov.

2.6. EHSV už prijal mnohé stanoviská súvisiace s otázkami mládeže, napríklad stanoviská k iniciatíve na podporu zamestnanosti mladých ľudí⁽¹⁾, záruke pre mladých ľudí⁽²⁾, Európskemu zboru solidarity⁽³⁾ alebo nedávno k rámcu EÚ pre kvalitnú a účinnú učňovskú prípravu⁽⁴⁾. Z hľadiska občianskej spoločnosti takisto posudzoval vykonávanie politik EÚ v oblasti zamestnanosti mladých ľudí vo vybraných šiestich členských štátoch, predovšetkým vykonávanie záruky pre mladých ľudí.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 268, 14.8.2015, s. 40.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 271, 19.9.2013, s. 101.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 81, 2.3.2018, s. 160.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 262, 25.7.2018, s. 41.

2.7. Počas vypočutia v súvislosti s týmto stanoviskom, ktoré usporiadal EHSV s mládežou, mladí ľudia vyjadrili obrovskú neistotu. Podľa ich názoru sa ľudia, ktorí sa rozhodnú ísť inou cestou alebo ktorí školskú dochádzku ukončia predčasne, ocitnú pod veľkým tlakom a nie sú veľmi akceptovaní. Niektorí mladí ľudia uviedli, že o dôchodku musia začať rozmýšľať už ako tínedžeri. Výzvou je stále aj vstup na trh práce. Vyjadrili tiež nespokojnosť s diskrimináciou mladých ľudí, pokiaľ ide o platové podmienky pri vykonávaní tej istej práce iba na základe veku. Kritickými problémami sú aj bývanie a doprava, popri digitalizácii a problémoch s uznávaním a potvrdzovaním zručností získaných formou neformálneho vzdelávania.

3. Všeobecné pripomienky

3.1. EHSV túto stratégiu víta. Domnieva sa však, že by malo ísť o komplexný plán, ktorý povedie k účinným želaným výsledkom a poskytne mladým ľuďom pridanú hodnotu, ktorá bude väčšia ako súčet jej častí a efektívnejšia ako súbor rôznych opatrení. EHSV sa domnieva, že stratégia by sa mala viac prepojiť so súčasnými programami EÚ, ako sú Erasmus+, záruka pre mladých ľudí a Európsky zbor solidarity.

3.2. Myšlienka holistického prístupu k politickým otázkam začala byť v poslednom období skutočne opodstatnená a je bežná na úrovni EÚ a členských štátov. Táto skutočnosť je vítaná, keďže sa tým uznáva, že sociálne problémy nemusia vždy patriť do jasných administratívnych kategórií. Rozdelenie tradičných úloh oddelení, rozpočtov a kultúr je však nesmierne náročné, a preto je potrebné zaistiť, že sa holistický prístup nestane istým všeliekom v prípadoch, keď bude problém príliš náročný alebo keď tvorcovia politiky jednoducho budú chcieť využiť iné možnosti.

3.3. EHSV sa domnieva, že vykonávanie politiky EÚ v oblasti mládeže by malo byť viditeľnejšie a udržateľnejšie na úrovni EÚ a členských štátov, pretože len tak sa dá riadne vyhodnotiť, napríklad v rámci európskeho semestra a sociálneho prehľadu.

3.4. V navrhovanej stratégii je všeobecne nutné uplatňovať prístup viac založený na právach. Ide o dôležitú oblasť, keďže týmto spôsobom je navrhnutý Dohovor OSN o právach dieťaťa (ktorý sa, samozrejme, nevzťahuje na všetky osoby v kategórii mladých ľudí), ktorý zabezpečuje pravidelné preskúvanie výsledkov štátov pomocou dohodnutých ukazovateľov. Návrhy sa dôrazne venujú charakteru samotnej práce mládeže a úlohe dobrovoľníckeho sektora. Ten má rozhodujúci význam, keďže všade na svete sú zjavné nové praktickejšie prístupy k „práci s mladými ľuďmi“.

3.5. EHSV sa domnieva, že stratégia by mala smerovať k podpore skutočnej vzostupnej konvergencie medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o politiky v oblasti mládeže. Táto sféra je mimoriadne dôležitá, pretože všetkým členským štátom sa poskytuje značné financovanie EÚ (napr. Erasmus). V iných oblastiach financovania EÚ sa uplatňuje prístup spolufinancovania, ktorým sa podporuje konvergencia a väčší celoeurópsky spoločný prístup. Výbor je presvedčený, že v tomto smere existuje veľa poučení, ktoré možno v stratégii použiť.

3.6. EHSV síce súhlasí s Komisiou, pokiaľ ide o rozhodujúcu úlohu ľudí, ktorí pracujú s mládežou, a ich jedinečných prínosov pre mladých ľudí počas prechodu do dospelosti, zdôrazňuje však, že kvalita práce s mládežou do veľkej miery závisí od financovania verejných služieb. V niektorých členských štátoch došlo v dôsledku škrtov vo verejnom sektore a zmrazovania plátov nielen k zhoršeniu kvality práce pracovníkov s mládežou, ale tiež k mnohým neobsadeným pracovným miestam v tomto sektore. EHSV preto vyzýva na väčšie investície do verejných služieb.

3.7. Bez ohľadu na to Komisia správne poukazuje na to, že členské štáty musia na politiky v oblasti mládeže vyčleniť vlastné zdroje. V tejto súvislosti sú najpovzbudivejšie návrhy o sledovaní financovania, musia však zahŕňať prácu členských štátov a iné prierezné oblasti politiky. EHSV je presvedčený, že takéto sledovanie by sa malo vykonávať za účasti sociálnych partnerov a organizácií občianskej spoločnosti na všetkých úrovniach.

3.8. Výbor súhlasí s názorom Komisie, že je potrebné, aby členské štáty preskúmali inovatívne a alternatívne formy demokratickej účasti. Výbor však pevne verí, že je potrebná väčšia podpora vrátane finančnej podpory pre existujúce spôsoby angažovanosti spoločnosti, napríklad dobrovoľníctvo, rady mládeže, zapojenie v organizáciách občianskej spoločnosti, odborové zväzy alebo zamestnanecké rady. Mladí ľudia, ako budúcnosť Európy, by mali byť podnecovaní k účasti na miestnych voľbách a voľbách do Európskeho parlamentu, ako aj k aktivitám vo všetkých formách občianskej a politickej angažovanosti.

3.9. EHSV sa domnieva, že v rámci stratégie, ktorá sa zameriava na tri oblasti činnosti – ZAPÁJAĎ, SPÁJAĎ, POSILŇOVAĎ POSTAVENIE – by sa posledná činnosť mala rozšíriť o činnosti zamerané na ochranu a podporu mladých ľudí, ktorým zároveň treba poskytnúť zručnosti, aby mohli reagovať na globálne výzvy, ako je digitalizácia, zmena klímy a nárast populizmu. Keďže medzi priority EÚ patrí ochrana jej občanov, výbor je presvedčený, že do tejto priority by sa podobne ako dospelí mali zahrnúť aj mladí ľudia. Mladí ľudia by mali mať prínos aj z koncepcie digitálnej spravodlivosti presadzovanej EHSV⁽⁵⁾, ktorej cieľom je chrániť európskych občanov pred negatívnymi aspektmi digitálnej revolúcie alebo v širšom rámci spravodlivého prechodu presadzovaného MOP.

Mladí ľudia a svet práce

3.10. Hoci stratégia by mala byť jasná a nemala by obsahovať veľa cieľov, výbor sa domnieva, že v aktuálnej stratégii by sa mala venovať väčšiu pozornosť sociálnym a zamestnaneckým otázkam, ktoré majú vplyv na mladých ľudí, najmä pokiaľ ide o diskusiu o budúcnosti práce. Ide okrem iného o témy digitalizácie, platforiem, roztrieštenosti trhu práce a príležitostnej práce, ktoré majú mimoriadny dosah na mladých ľudí.

3.11. Pre mnohých mladých ľudí sa práca popri štúdiu stáva každodennou praxou. Z tohto dôvodu sa EHSV domnieva, že v budúcich politikách EÚ v oblasti mládeže by sa mala presadzovať demokracia na pracovisku, a to napríklad aj podporou sociálneho dialógu a ochranou zamestnaneckých práv mladých ľudí. S mladými ľuďmi na trhu práce by sa malo zaobchádzať rovnako ako s dospelou populáciou, najmä pokiaľ ide o poberanie rovnakej minimálnej mzdy⁽⁶⁾, prístup k dôchodkom a ochranu pred neistými pracovnými zmluvami (pracovné zmluvy na nula hodín), ako aj neplatené stáže alebo falošnú samostatnú zárobkovú činnosť. Názory mladých ľudí by sme si mali vypočítať v spoločnosti aj na pracoviskách. Okrem toho by sa malo väčšmi podporovať zapojenie mladých ľudí do zastupujúcich štruktúr na pracovisku (odborové zväzy a zamestnanecké rady), ako sa to deje v niektorých krajinách, ktoré majú osobitné rady zastupujúce mládež na pracoviskách.

3.12. Niektorí mladí ľudia sú tiež rodičmi, pričom politiky EÚ, ako napríklad nová smernica o rovnováhe pracovného a rodinného života, sa týkajú mladých ľudí kombinujúcich prácu a vzdelávanie a starostlivosť o rodinných príslušníkov. V dôsledku digitalizácie pracovných miest budú mladí ľudia nepochybne v inej zamestnaneckej situácii ako ich rodičia. EHSV navrhuje, aby sa v stratégii venovala väčšia pozornosť sociálnym a zamestnaneckým politikám, keďže politiky súvisiace s trhom práce majú pre život mladých generácií zásadný význam.

3.13. Trh práce má mimoriadny význam, pretože v mnohých krajinách počas rokov nasledujúcich po hospodárskej kríze v roku 2008 nezamestnanosť najviac zasahovala práve mladých ľudí. Hoci sa miera nezamestnanosti mladých ľudí znížila, počet mladých ľudí bez práce dosahoval skoro dvojnásobok počtu zamestnaných mladých ľudí⁽⁷⁾. V mnohých prípadoch sú nedávno vytvorené pracovné miesta nižšej kvality alebo s obmedzeným prístupom k trvalým pracovným zmluvám na plný úväzok ako pred krízou (napr. dočasné pracovné zmluvy, zmluvy na nula hodín).

Vzdelanie a zdravie mladých ľudí

3.14. Zámerom stratégie je to, aby si politici vypočuli názory nezastúpenej mládeže. Na tento účel je potrebné prijať ďalšie opatrenia na začlenenie mladých ľudí, ktorí sú vzdialení od trhu práce a vzdelávacieho systému, do spoločnosti. Napriek miernemu poklesu počtu mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), sa v tejto situácii v roku 2017 stále ocitalo 10,9 % mladých ľudí vo veku od 15 do 24 rokov a 17,7 % ľudí vo veku od 25 do 29 rokov. Zlepšovanie zručností a spôsobilostí má pozitívny vplyv na zamestnateľnosť mladých ľudí, tento faktor samotný však neovplyvní rast zamestnanosti. Takáto neúčast má významný vplyv na život a ciele mladých ľudí, pretože môže viesť k chudobe a sociálnemu vylúčeniu. Aj verejné orgány znášajú náklady, ak populácii NEET nezabezpečia vzdelanie alebo zamestnanie, ktoré nadácia Eurofound (2012, 2014) odhaduje na úrovni 1,2 % národného HDP. Pri populácii NEET je navyše pravdepodobnejšie, že bude podporovať extrémistické a xenofóbne ideológie.

3.15. V rámci zásady č. 4 európskeho piliera sociálnych práv, ktorá sa týka aktívnej podpory zamestnanosti, sa uvádza: „Mladí ľudia majú právo na ďalšie vzdelávanie, učňovskú prípravu, stáž alebo ponuku kvalitného pracovného miesta do štyroch mesiacov od straty zamestnania alebo ukončenia vzdelávania. Stratégia pre mládež by mala prispievať k uplatňovaniu tejto zásady, a to najmä pri podpore budovania občianskej spoločnosti a vytvárania aliancií sociálnych partnerov na účely koncipovania a monitorovania rôznych politík realizovaných v tejto oblasti. Osobitná pozornosť by sa mala venovať osvetovým stratégiám zameraným na zapojenie mladých ľudí, ktorí sú vzdialení od trhu práce, späť do oblasti zamestnania alebo vzdelávania.“

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 237, 6.7.2018, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ C 125, 21.4.2017, s. 10.

⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ C 125, 21.4.2017, s. 10.

3.16. V rámci európskej stratégie pre mládež by sa preto mala uplatniť celoeurópska stratégia na oslovenie týchto skupín. Kľúčom k úspechu tohto snaženia je úzka spolupráca medzi vnútroštátnymi orgánmi, európskymi sociálnymi partnermi, národnými mládežníckymi radami a sektorom mládeže.

3.17. Mladí ľudia venujú veľa svojho času vzdelávaniu na plný alebo čiastočný úväzok a toto je ďalšou oblasťou, kde existujú len obmedzené právomoci na úrovni EÚ okrem zabezpečenia, že „každý má právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, aby si udržal a získal zručnosti, ktoré mu umožnia plne sa zapojiť do života spoločnosti a úspešne zvládať zmeny postavenia na trhu práce“, ako sa uvádza v prvej zásade Európskeho piliera sociálnych práv. A aj v tomto prípade ide o oblasť, na ktorú bol v predchádzajúcej stratégii vyčlenený samostatný pilier.

3.18. Oblasť duševného zdravia mladých ľudí je jadrom práce s mládežou a každej odbornej interakcie s mladými ľuďmi. Zdravie patrí všeobecne medzi právomoci členských štátov. Duševné zdravie je však aspektom verejného zdravia a táto oblasť patrí medzi právomoci EÚ. Preto by mala mať táto téma významné miesto v medziodvetvovej práci v rámci stratégie. Preto je potrebné venovať osobitnú pozornosť otázkam, ako sú napríklad úzkosti, depresie a samovraždy medzi mladými ľuďmi.

3.19. Na úrovni členských štátov existuje stále čoraz viac príkladov najlepších postupov pri práci s mladými ľuďmi. Podobne sa preukázal aj pozitívny vplyv práce s mládežou na duševné zdravie mladých ľudí. EHSV sa domnieva, že v stratégii treba problematike duševného zdravia mladých ľudí venovať väčšiu pozornosť.

3.20. Mnohé vnútroštátne politiky sa podobne venujú aj téme telesného zdravia. V tejto oblasti existuje mnoho otázok vyvolávajúcich obavy. Čoraz častejšie sa medzi nimi objavuje téma obezity detí a mládeže a tiež nedovolené užívanie návykových látok a nekontrolovaných psychoaktívnych látok. Hoci mnohé štáty môžu naďalej prijímať značne odlišné prístupy, tieto problémy nemožno v prierezovom prístupe ignorovať a je potrebné sa nimi zaoberať na základe príslušných právomocí EÚ. V predchádzajúcej stratégii boli na tieto oblasti vyčlenené osobitné piliere a túto dôraznú orientáciu je dôležité zachovať aj v medziodvetvovej práci.

Rovnosť

3.21. Existuje silné prepojenie medzi prácou s mládežou, politikou v oblasti mládeže a rovnosťou. EÚ v tejto oblasti odvieďla kus práce a vo všetkých členských štátoch platia príslušné právne predpisy. Stále však pretrvávajú mnoho prípadov diskriminácie, s ktorou sa mladí ľudia stretávajú, napríklad pokiaľ ide o bývanie a služby, ktoré využívajú viac ako ostatní ako napr. verejná doprava. Právne predpisy v oblasti rovnosti sa často môžu viac zameriavať na starších ľudí. Jestvuje deväť univerzálnych dôvodov zakazujúcich diskrimináciu v členských štátoch EÚ. Musíme zabezpečiť, aby boli mladí ľudia, na ktorých sa vzťahuje tento druh diskriminácie, náležite zahrnutí do stratégie EÚ pre mládež. Napriek tomu, že sa to týka viacerých skupín, chceli by sme upozorniť na tie, ktorým treba v danom dokumente venovať väčšiu pozornosť.

— mladí ľudia so zdravotným postihnutím

— mladí migranti a utečenci

— mladé ženy a dievčatá

— mladí LGBTIQ+.

3.22. Mnohé politické opatrenia EÚ týkajúce sa mladých ľudí sa nedávno zamerali na radikalizáciu. Integrácia sa však musí stať súčasťou širšej skupiny opatrení ponúkaných mladým ľuďom a tento aspekt treba v stratégii zdôrazniť. Okrem toho to prirodzene zapadá do programov na podporu zamestnanosti mladých ľudí.

4. Konkrétne pripomienky

4.1. EHSV víta vytvorenie novej funkcie koordinátora EÚ pre mládež, ktorý by sa mal venovať názorom mladých ľudí a mal by ovplyvňovať medziodvetvový rozmer politiky v oblasti mládeže. Na túto otázku sa treba zamerať. Koordinátor by mal tiež podporovať a uľahčovať podobný proces na úrovni členských štátov, a preto by sa mal pripojiť k zástupcom Komisie na zasadnutiach Rady.

4.2. Veľmi vítané sú aj návrhy na národné akčné plány v oblasti mládeže. Treba jasné ciele, monitorovanie a napredovanie pri podpore mladých ľudí. EHSV dôrazne podporuje zmysľanie Komisie o potrebe väčšieho prepojenia medzi financovaním a národnými akčnými plánmi.

4.3. Najviac vítaný je prechod od štruktúrovaného dialógu k inkluzívnejšiemu dialógu s mládežou. Je však potrebné väčšie začleňovanie, ktoré by sa dalo dosiahnuť rozšírením druhu a charakteru zapojených organizácií a pridaním ďalších skupín. Jadrom tejto práce by mali byť naďalej mládežnícke dobrovoľnícke organizácie a národné rady mládeže, pretože sú najbližšie k mladým ľuďom a majú nesmierne skúsenosti.

4.4. Konsolidácia Európskeho fóra mládeže ako digitálneho jednotného kontaktného miesta pre mladých ľudí, ktoré im umožní komunikovať s EÚ, je vítaná, ale osobitnú pozornosť treba venovať dostupnosti tohto portálu cez bezplatné pripojenie na internet a prístupu k počítačom, najmä pre znevýhodnené skupiny mladých ľudí v členských štátoch. Komisia musí mať prehľad aj o sústavnom dianí medzi mladými ľuďmi na platformách sociálnych médií.

4.5. V návrhoch sa uvádza, že pokiaľ ide o technologické zmeny, mladí ľudia majú výhodu. Treba však poznamenať aj to, že existujú aj digitálne vylúčení mladí ľudia. Osoby pracujúce s mladými ľuďmi si musia byť vedomé kladných aj záporných stránok (napr. problémy v oblasti duševného zdravia a výzvy týkajúce sa falošných správ) technologickej angažovanosti mladých ľudí.

4.6. Zatiaľ čo mobilita je základnou európskou hodnotou a je jadrom programov pre mládež, môže mať aj tienisté stránky, najmä v krajinách s výskytom emigrácie, poklesom počtu obyvateľstva alebo tzv. únikom mozgov či únikom pracovnej sily. Možno však existuje potenciál zmierniť tento problém, a to využívaním populácie nových migrantov a utečencov v Európe.

4.7. Návrhy Komisie týkajúce sa validácie informálneho učenia sa a neformálneho vzdelávania považuje EHSV za hodnotné. Bolo by povzbudivé, keby sa v oblasti mládeže a aj inde používali niektoré z vypracovaných vzorov.

4.8. Našťastie sa teraz organizuje viac podujatí pre mládež za účasti inštitúcií EÚ, a ich hodnotenie by teda stálo za to. Malo by sa tiež overiť, či by sa medzi nimi dala dosiahnuť väčšia synergia. Výhodou štruktúrovaného dialógu je to, že nejde o jednorazovú, ale o pokračujúcu činnosť. Stála účasť mladých ľudí na rozhodnutiach, ktoré ich ovplyvňujú, by mala byť prioritou a je dôležité, aby sa tak dialo vo všetkých oblastiach politiky, nielen v politike v oblasti mládeže. Inštitúcie organizujúce jednorazové podujatia by mali smerovať k sústavnej účasti mladých ľudí na svojej práci.

4.9. Výbor sa domnieva, že v období falošných správ a nadmerného spoliehania sa na online nástroje je dôležitá silnejšia úloha nezávislých informácií pre mládež. Vzťah s dôveryhodnými dospelými by mal zostať kľúčovým znakom práce s mládežou a politiky v oblasti mládeže.

4.10. EHSV zastáva názor, že stratégia spoločne s inými politikami zameranými na mladú generáciu by mala byť dôležitým nástrojom na boj proti euroskeptickým náladám a populizmu u mladých obyvateľov.

4.11. Hoci EHSV víta osobitnú, novú stratégiu EÚ pre mládež, rozhodne odporúča zohľadniť aspekt mladých ľudí vo všetkých činnostiach jednotlivých generálnych riaditeľstiev (GR) Európskej komisie.

V Bruseli 18. októbra 2018

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Luca JAHIER